

หัวข้อวิจัย	ความหลากหลายของพันธุ์กรรมพืชสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ อำเภอบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
ผู้ดำเนินการวิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรชาติ สินวรรณ อาจารย์ณัฐบดี วิริยาวัฒน์
หน่วยงาน	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ปีการศึกษา	ปีที่ผ่านมาแล้วเสร็จ 2556

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหลากหลายของพันธุ์พืชสมุนไพรในเขตอำเภอบางนางบวชและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการใช้พืชสมุนไพรในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยทำการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนับชนิด จำนวนต้น พรรณไม้และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำมาคำนวณหาค่าความหลากหลาย (diversity index) ความเด่นสัมพัทธ์ (dominant relative) ความหนาแน่นสัมพัทธ์ (density relative) ความถี่สัมพัทธ์ (frequency relative) และดัชนีความสำคัญ (dominant index) การใช้ประโยชน์ของพันธุ์พืชสมุนไพร โดยการใช้การวางแผนชั่วคราวเพื่อศึกษาสังคมพืช นอกจากนี้ยังใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการใช้พืชสมุนไพร โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) จำนวน 200 ราย นำผลการศึกษาที่ได้มาวิเคราะห์หาแนวทางการจัดการพืชสมุนไพรในป่าในพื้นที่อำเภอบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้โปรแกรม SPSS for Window ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า พรรณไม้ที่สำรวจในแปลงขนาด 4x4 เมตร มีดัชนีความสำคัญร้อยละ 61.7 คือพะยอม ส่วนไม้หนุมที่มีความเด่นมากที่สุด คือ มะหาด มีค่าดัชนีความสำคัญร้อยละ 54.3 ไม้ล่างพบว่า หญ้า มีความหนาแน่นสัมพัทธ์มากที่สุด 12 ต้นต่อตารางเมตร ความถี่สัมพัทธ์ พบว่า มีค่าความถี่สัมพัทธ์มากที่สุด ร้อยละ 44 ดัชนีความหลากหลายของไม้ยืนต้นเท่ากับ 1.080 ส่วนสำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการใช้สมุนไพร พบว่ามีการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรจากที่สำรวจพบ 20 ชนิด จากสูตรยา 28 สูตรยา ส่วนของพืชที่นำมาใช้ในการปรุงยามากที่สุด คือ ลำต้น และแนวทางการจัดการพืชสมุนไพรในป่าบริเวณอำเภอบางนางบวช ได้แก่ การรักษาพื้นที่ป่าไม้ การวิจัยและพัฒนา การใช้องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการใช้พืชสมุนไพร และการส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้พืชสมุนไพร

Research Title	The Diversity of Medicinal Plants and Local Wisdom on the Utilization of Medicinal Plants in amphoe Doembangnangbuat SUPHANBURI Province
Researcher	Asst. Prof. Surachat Sinworn Miss Nuttabodee Viriyawattana
Organization	Faculty of Science and Technology
Academic Year	2013

The objective of this research were to study the medicinal plants diversities and local wisdom on the utilization of medicinal plants in amphoe Doembangnangbuat , Suphanburi province. The study was using survey method and collected data such as type of species, number of tree, kind of tree and analyzed from diversity index, dominant relative, density relative, frequency relative and dominant index and utilization of medicinal plants by using temporary sample plot for studying plant community and indepth interview and structured interview forms for studying local wisdom were distributed to 200 people in amphoe Doembangnangbuat area as a target group that was selected. The result of the study was analyzed by using SPSS Program. The Average and Percentage were used analyzed data in this study.

The result of the study shown that forest in Amphoe Doembangnangbuat area by using temporary sample plot size 4 x 4 m. *Shorea roxburghii* was the most dominant tree that has the important value index (IVI) of 61.7, The most dominant sapling was *Eugenia Albiflora* with IVI of 54.3. For undergrowth, *Eragrostis sp.* Has the most density of 12 plants per square meter. *Memecylon Scutellatum* has the most frequency of 44%. Plant species diversity using shannon's index was determined at 1.080. From the study of forest in Amphoe Doembangnangbuat area , 20 kind of medicinal plants were utilized as 28 medicine formulas. Most herbals were actually received from trunks and the appropriate method. For herbal and medicinal plants management in forest in Amphoe Doembangnangbuat area were protection of forest

area and development and promotion and support of herbal and medicinal plants using.